

Αρχαία Ελληνικά Γ' Γυμνασίου

1^ο Γυμνάσιο Γυθείου
Σχ. Έτος 2024-2025





Επανάληψη στα βασικά
γραμματικοσυντακτικά
φαινόμενα (Α και Β' Γυμνασίου)

1. Το ρήμα λύω (Ενεργητική φωνή)

Ι) Οριστική Ενεργητικής Φωνής

Ενεστώτας: α) θέμα
β) κατάληξη

λύ-ω

λύ-εις

λύ-ει

λύ-ομεν

λύ-ετε

λύ-ουσι(ν)

Παρατατικός: α) αύξηση (σελ. 30)
β) θέμα
γ) κατάληξη

ἔ-λυ-ον

ἔ-λυ-ες

ἔ-λυ-ε

ἐ-λύ-ομεν

ἐ-λύ-ετε

ἔ-λυ-ον

Μέλλοντας: α) θέμα
β) χρονικός χαρακτήρας (σ ή ξ ή ψ)
γ) καταλήξεις ενεστώτα



Χρονικός χαρακτήρας:

α) όταν το θέμα του ρήματος τελειώνει σε φωνήεν μπαίνει ένα σ
β) όταν το θέμα του ρήματος τελειώνει σε σύμφωνο:

τ, δ, θ, ζ + σ = σ

κ, γ, χ, ττ + σ = ξ

π, β, φ, πτ + σ = ψ

λύ-σ-ω

λύ-σ-εις

λύ-σ-ει

λύ-σ-ομεν

λύ-σ-ετε

λύ-σ-ουσι(ν)

1. Το ρήμα λύω (Ενεργητική φωνή)

Αόριστος:

- α) αύξηση (σελ. 30)
- β) θέμα
- γ) χρονικός χαρακτήρας (σ ή ξ ή ψ) → (όπως ο μέλλοντας)
- δ) καταλήξεις



Χρονικός χαρακτήρας:

- α) όταν το θέμα του ρήματος τελειώνει σε φωνήεν μπαίνει ένα σ
- β) όταν το θέμα του ρήματος τελειώνει σε σύμφωνο:

- τ, δ, θ, ζ + σ = σ
- κ, γ, χ, ττ + σ = ξ
- π, β, φ, πτ + σ = ψ

ἐξ-λυ-σ-α

ἐξ-λυ-σ-ας

ἐξ-λυ-σ-ε

ἐ-λύ-σ-αμεν

ἐ-λύ-σ-ατε

ἐξ-λυ-σ-αν

Παρακείμενος:

- α) αναδιπλασιασμός (σελ. 32)
- β) θέμα
- γ) χρονικός χαρακτήρας (κ ή χ ή φ)
- δ) καταλήξεις



Χρονικός χαρακτήρας:

- α) όταν το θέμα του ρήματος τελειώνει σε φωνήεν μπαίνει ένα κ
- β) όταν το θέμα του ρήματος τελειώνει σε σύμφωνο:

- τ, δ, θ, ζ = κ
- κ, γ, χ, ττ = χ
- π, β, φ, πτ = φ

λέ-λυ-κ-α

λέ-λυ-κ-ας

λέ-λυ-κ-ε

λε-λύ-κ-αμεν

λε-λύ-κ-ατε

λε-λύ-κ-ασι(ν)

1. Το ρήμα λύω (Ενεργητική φωνή)

Υπερσυντέλικος: α) αύξηση (μόνο στην 1^η περίπτωση αναδιπλασιασμού)

α) αναδιπλασιασμός (όπως ο παρακείμενος)

β) θέμα

γ) χρονικός χαρακτήρας (όπως ο παρακείμενος)

δ) καταλήξεις



Χρονικός χαρακτήρας:

α) όταν το θέμα του ρήματος τελειώνει σε φωνήεν μπαίνει ένα κ

β) όταν το θέμα του ρήματος τελειώνει σε σύμφωνο:

τ, δ, θ, ζ = κ

κ, γ, χ, ττ = χ

π, β, φ, πτ = φ

ἐ-λε-λύ-κ-ειν

ἐ-λε-λύ-κ-εις

ἐ-λε-λύ-κ-ει

ἐ-λε-λύ-κ-εμεν

ἐ-λε-λύ-κ-ετε

ἐ-λε-λύ-κ-εσαν

1. Το ρήμα λύω (Ενεργητική φωνή)

Υπερσυντέλικος: α) αύξηση (μόνο στην 1^η περίπτωση αναδιπλασιασμού)

α) αναδιπλασιασμός (όπως ο παρακείμενος)

β) θέμα

γ) χρονικός χαρακτήρας (όπως ο παρακείμενος)

δ) καταλήξεις



Χρονικός χαρακτήρας:

α) όταν το θέμα του ρήματος τελειώνει σε φωνήεν μπαίνει ένα κ

β) όταν το θέμα του ρήματος τελειώνει σε σύμφωνο:

τ, δ, θ, ζ = κ

κ, γ, χ, ττ = χ

π, β, φ, πτ = φ

ἐ-λε-λύ-κ-ειν

ἐ-λε-λύ-κ-εις

ἐ-λε-λύ-κ-ει

ἐ-λε-λύ-κ-εμεν

ἐ-λε-λύ-κ-ετε

ἐ-λε-λύ-κ-εσαν

Υποτακτική

Υποτακτική έχουν οι χρόνοι:

- ✓ Ενεστώτας
- ✓ Αόριστος
- ✓ Παρακείμενος

Υποτακτική Ενεργητικής Φωνής

Μνημονικές τεχνικές



1η μνημονική τεχνική:

Εκτείνω το βραχύ (ο,ε) φωνήεν της κατάληξης του ενεστώτα σε μακρό (ω,η) και αυτές τις καταλήξεις τις χρησιμοποιώ για το σχηματισμό της υποτακτικής και των τριών χρόνων.

2η μνημονική τεχνική:

«Κολλάω» στο θέμα του ρήματος την υποτακτική ενεστώτα του είμι αφαιρώντας τους τόνους και τα πνεύματα.

Με όποιον τρόπο κι αν επιλέξω να θυμάμαι τον τρόπο σχηματισμού της υποτακτικής της ενεργητικής φωνής θα έχω το ίδιο αποτέλεσμα.

Συγκεντρωτικός πίνακας

Υποτακτικής Ενεργητικής Φωνής

Υποτακτική Ενεστώτα	Υποτακτική Αορίστου	Υποτακτική Παρακειμένου
λύω	λύσω	λελύκω
λύης	λύσης	λελύκης
λύη	λύση	λελύκη
λύωμεν	λύσωμεν	λελύκωμεν
λύητε	λύσητε	λελύκητε
λύωσιν	λύσωσιν	λελύκωσιν

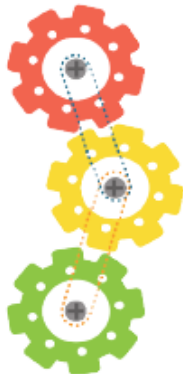
Προστακτική

Προστακτική έχουν οι χρόνοι:

- ✓ Ενεστώτας
- ✓ Αόριστος
- ✓ Παρακείμενος

Προστακτική Ενεργητικής Φωνής

Μνημονικές τεχνικές



1η μνημονική τεχνική:

Στην προστακτική ενεστώτα ε.φ. οι περισσότερες καταλήξεις ξεκινούν με –ε.

2η μνημονική τεχνική:

Στην προστακτική αορίστου ε.φ. οι περισσότερες καταλήξεις ξεκινούν με –α.

3η μνημονική τεχνική:

Η προστακτική παρακειμένου ε.φ. σχηματίζεται με τη μετοχή παρακειμένου και την προστακτική ενεστώτα του εὐμί.

Συγκεντρωτικός πίνακας Προστακτικής Ενεργητικής Φωνής

Προστακτική Ενεστώτα	Προστακτική Αορίστου	Προστακτική Παρακειμένου
-	-	-
λῦε	λῦσον	λελυκώς/κυῖα/ός ἴσθι
λυέτω	λυσάτω	λελυκώς/κυῖα/ός ἔστω
-	-	-
λύετε	λύσατε	λελυκότες/κυῖαι/κότα ἔστε
λυόντων / λυέτωσαν	λυσάντων / λυσάτωσαν	λελυκότες/κυῖαι/κότα ἔστων

II) Απαρέμφατα Ενεργητικής Φωνής

ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ



Ενεστώτας: -ειν
Μέλλοντας: -ειν
Αόριστος: -αι
Παρακείμενος: -έναι

Φωνηεντόληκτα

Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος	Παρακείμενος
λύειν	λύσειν	λύσαι	λελυκέναι

Συμφωνόληκτα

π, β, φ, πτ

Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος	Παρακείμενος
βλάπτειν	βλάψειν	βλάψαι	βεβλαφέναι

κ, γ, χ, ττ

Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος	Παρακείμενος
πράττειν	πράξειν	πράξαι	πεπραχέναι

τ, δ, θ, ζ

Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος	Παρακείμενος
πείθειν	πείσειν	πείσαι	πεπτεικέναι

III) Μετοχές Ενεργητικής Φωνής

ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ



Ενεστώτας Αρσ: -ων, Θηλ: -ουσα, Ουδ: -ον
Μέλλοντας Αρσ: -ων, Θηλ: -ουσα, Ουδ: -ον
Αόριστος Αρσ: -ας, Θηλ: -ασα, Ουδ: -αν
Παρακείμενος Αρσ: -ως, Θηλ: -υια, Ουδ: -ος

Φωνηεντόληκτα

	Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος	Παρακείμενος
Αρσ.	λύων	λύσων	λύσας	λελυκώς
Θηλ.	λύουσα	λύσουσα	λύσασα	λελυκυῖα
Ουδ.	λύον	λύσον	λύσαν	λελυκός

Συμφωνόληκτα

π, β, φ, πτ

	Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος	Παρακείμενος
Αρσ.	βλάπτων	βλάψων	βλάψας	βεβλαφώς
Θηλ.	βλάπτουσα	βλάψουσα	βλάψασα	βεβλαφυῖα
Ουδ.	βλάπτον	βλάψον	βλάψαν	βεβλαφός

Ας
εξασκηθούμε
στο λύω



3. Εφάρμοσε: Βάλε τα ρήματα στον Μέλλοντα και στον Αόριστο διατηρώντας το πρόσωπο στο οποίο βρίσκονται.



Θυμάμαι ότι: για τον σχηματισμό του Μέλλοντα και του Αορίστου χρειάζεται η προσθήκη χρονικού χαρακτήρα → σ , ξ , ψ

Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος
βασιλεύω		
διώκομεν		
ἐλέγχεις		
πείθετε		
στρέφουσιν		
βλάπτω		
γυμνάζει		
πέμπομεν		
τριβετε		
λέγει		
ἀλλάττουσιν		

Ενεστώτας	Παρακείμενος	Υπερσυντέλικος
κρύπτω		
πράττομεν		
ἐλπίζεις		
παύετε		
διώκει		
ἀλλάττουσιν		
θηρεύω		
βαδίζομεν		
πλησιάζεις		
στρατεύετε		
φύει		

3. Εφάρμοσε: Βάλε τα παρακάτω απαρέμφατα στην κατάλληλη στήλη κι έπειτα συμπλήρωσε και τους υπόλοιπους χρόνους.

πείθιν, ὠνομακέναι, διώξειν, ἡρχέναι, τάττειν, πέμψαι, τρίψειν, γεγραφέναι, ῥίψειν



Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος	Παρακείμενος

3. Εφάρμοσε: Βάλε τις παρακάτω μετοχές στην κατάλληλη στήλη κι έπειτα συμπλήρωσε τα υπόλοιπα γένη και τους υπόλοιπους χρόνους.

κελεύων, ὀνομάσασα, ἄρξον, γεγραφός



	Ενεστώτας	Μέλλοντας	Αόριστος	Παρακείμενος
Αρσ.				
Θηλ.				
Ουδ.				
Αρσ.				
Θηλ.				
Ουδ.				
Αρσ.				
Θηλ.				
Ουδ.				
Αρσ.				
Θηλ.				
Ουδ.				

2. Εξασκήσου: Κλίνει την υποτακτική των παρακάτω ρημάτων: **παιδεύω, πράττω, γράφω, πείθω.**

3. Εφάρμοσε: Σχημάτισε τους τύπους της υποτακτικής των παρακάτω ρημάτων.



- 1 στρατεύω (γ' ενικό υποτακτικής αορίστου)
- 2 λύω (β' ενικό υποτακτικής αορίστου)
- 3 διώκω (γ' πληθυντικό υποτακτικής αορίστου)
- 4 ἄρχω (α' πληθυντικό υποτακτικής αορίστου)
- 5 κηρύττω (β' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα)
- 6 ἀριστεύω (γ' ενικό υποτακτικής ενεστώτα)
- 7 πέμπω (β' ενικό υποτακτικής ενεστώτα)
- 8 γράφω (β' ενικό υποτακτικής παρακειμένου)
- 9 πράττω (α' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου)
- 10 πείθω (γ' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου)

2. Εξασκήσου: Κλίνει την προστακτική των παρακάτω ρημάτων: παιδεύω, πράττω, γράφω, πείθω.

3. Εφάρμοσε: Σχημάτισε τους τύπους της προστακτικής των παρακάτω ρημάτων.



Ρήμα	Τύπος	Προστακτική Ενεστώτα	Προστακτική Αορίστου	Προστακτική Παρακειμένου
λύω	β' ενικό			
διώκω	γ' ενικό			
ἄρχω	β' πληθυντικό			
κηρύττω	γ' πληθυντικό			
ἀριστεύω	β' ενικό			
θαυμάζω	γ' ενικό			
γράφω	β' πληθυντικό			
πράττω	γ' πληθυντικό			
πείθω	β' ενικό			
στρατεύω	β' πληθυντικό			